EBÛ ABDULLAH MAGRİBÎ

Evliyânın büyüklerinden. Adı Muhammed bin İsmail Magribî, künyesi Ebû Abdullah'dır. Zâhir ve bâtın ilimlerinde, Allahü teâlâya tevekkül etmekte çok yüksek derecede olup, şaşılacak hâller, hikmetli sözler sahibidir. Zamanında bulunan âlimler ve diğer insanlar onun çok büyük bir zât olduğunu kabûl ederler, kendisini çok severlerdi. Herkesin gönlünde ona karşı hürmet ve muhabbet vardı. Ebü'l Hüseyin Ali Râzî Hirevî'nin talebesi olup, başka âlimlerden de ilim öğrenerek çok yükseldi ve zamanının en büyüklerinden oldu. Talebe yetiştirmekte fevkalâde mahir idi. Bir çok büyük zâtlara üstâdlık edip, yetişmelerine vesîle oldu. İbrâhîm bin Şeybânî, İbrâhîm bin Havvâs, Ebû Bekir Bîkindî bunlardandır. Çok az yemek yer idi. Yolculuğa talebeleriyle beraber çıkar, devamlı ihramlı durmaya çalışırdı. Onu yakından tanıyanlar, "Elbisesi hiç kirlenmez, saçı sakalı hep aynı halde durur, büyümezdi" dediler. Dört tane oğlu vardı. Onların her birine bir san'at öğretti. "Hepsinin, san'at sahibi olması için neden bu kadar gayret ediyorsunuz. Bunun sebebi nedir?" diye soranlara "Vefâtımdan sonra geçim sıkıntısına düşerler. Sonra da, bizi sevenlere "Ben falanın oğluyum" deyip, onlardan bir şey isteyip, üzerler, korkusuyla her birinin san'at sahibi olmasını istedim ki, ihtiyâç ânında geçimlerini temin etmekte güçlük çekmesinler" buyurdu. Hazreti Ebû Abdullah 299 (m. 911)'de 122 yaşında vefât etti. Kabri, Tûr-i Sina dağı başında, hocası Ebû Hüseyin Râzî'nin kabri yanında, ağacın altındadır.

Annesinden kendisine bir ev miras kalmıştı. Bu evi elli altına sattı. Altınları bir keseye koyup beline bağladı ve hacca gitmek üzere yola çıktı. Yolda bir eşkiya yolunu kesip "Neyin var?" dedi. "Elli altınım var" buyurdu. Eşkiya "Altınları ver!" dedi. Ebû Abdullah (radıyallahü anh) çıkarıp altınları verdi. Eşkiya altınları eline alıp bir müddet düşünceye daldı. Sonra altınları geri verip, devesini çöktürdü ve "Buyurunuz efendim, deveme bininiz" dedi. Ebû Abdullah hayret edip "Sana ne oldu?" buyurdu. O kimse "Siz, bu altınların bulunduğunu inkâr etmeyip doğruyu söylediğiniz için kalbimde size karşı muhabbet hâsıl oldu. Ben şimdiye kadar yaptıklarıma pişman olup tövbe ettim. Sizinle beraber gelmek istiyorum" dedi. Beraberce hacca gittiler. O kimse, Hazreti Ebû Abdullah ile olan bu beraberliği ve sohbetinde bir müddet bulunması ile Allahü teâlânın veli kullarından oldu.

Ebû Abdullah Magribî (radıyallahü anh) buyurdu ki: "Amellerin en kıymetlisi, vakitlerini, Allahü teâlânın rızâsına uygun olarak değerlendirmektir."

"İnsanların en aşağısı, zengine zengin olduğu için, kıymet verip, onun karşısında zelîl olan kimsedir, insanların en kıymetlisi de, fakîrlere hürmet edip tevâzu gösteren zenginlerdir."

"Allahü teâlânın takdîrine râzı olup sıkıntılara sabreden fakîrler, yeryüzünde, Allahü teâlânın emîn kullarıdır. Onlar hürmetine, Allahü teâlâ diğer insanları belâlardan muhafaza eder."

"Kul olduğunu iddia edip, şahsî arzuları da bulunan kimse bu iddiasında yalancıdır. Çünkü, kulun arzuları bulunmamalı, sahibinin irâdesi istikâmetinde hareket etmelidir."

"Bir kimse, samîmi olarak, dünyâdan yüz çevirir, Allahü teâlâya yönelirse, o kimse, dünyânın şerrinden ve âfetlerinden, sıkıntılarından emîn olur, kurtulur."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tabakât-üs-sûfiyye sh. 242

2) Hilyet-ül-evliyâ cild-10, sh. 335

3) Risâle-i Kuşeyrî sh. 130

4) Nefehât-ül-üns sh. 142

5) Tabakât-ül-kübrâ cild-1, sh. 130